

| Sayı 9
08.06.2024

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

Masumiyet Karinesi

“Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında güvence altına alınan masumiyet karinesinin iki unsuru bulunduğunu kabul etmekte; ilk unsurun kişiye ceza gerektiren bir suç isnadında bulunulmasından ceza yargılamasının sonuçlanmasına kadar geçen süreci kapsadığını, ikinci unsurun ise ceza yargılaması mahkûmiyetten başka bir şekilde sonuçlandığı zaman devreye girdiğini ve daha sonraki yargılamalarda ceza gerektiren suç ile ilgili olarak kişinin masumiyetinden şüphe duyulmamasını gerektirdiğini ifade etmektedir.” (AYM, Mehmethan Kamburoğlu [GK], B. No: 2019/27554, 31/1/2024, § 13)

Öne Çıkan Başlıklar

- Hakkâri Belediyesine “kayyım” atandı (s. 3)
- Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde değişiklik yapıldı (s. 4)
- Anayasa Mahkemesi, idari işlemin iptali istemiyle açılan davada kesin mahkûmiyet hükmü ile sonuçlanmayan ceza yargılamalarına dayanılarak gerekçeli kararda suçluluğu ima eden bazı ifadeler kullanılması nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği sonucuna ulaştı (4)
- AB Temel Haklar Ajansı “Temel Haklar Raporu 2024” başlıklı analizini kamuoyuyla paylaştı (s. 12)
- Anayasa Mahkemesi, geçtiğimiz hafta yayımlanan somut norm denetimine ilişkin kararlarında, yetki bakımından sorunlu bir dizi KHK düzenlemesini iptal etti (ss. 13-33)

İçindekiler

İdare Hukuku

Seçilmiş Gazete Başlıkları

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunun günlük hayattaki uygulamalarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Seçilmiş Yargısal İçtihatlar

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunu etkileyen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Karşılaştırmalı Hukuk

AİHM, Avrupa Konseyi ve AİHM

Bu bölümde okuyucuların Türk idare hukukunu etkilemesi muhtemel olan Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi mevzuat çalışmalarını ve AİHM kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Conseil d'Etat ve Fransız İdaresi

Bu bölümde okuyucuların Türk İdare Hukukunu etkileme imkânı bulunan karşılaştırmalı idare hukuku gelişmelerinin takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Amaç ve Misyon:

Bu bültende, idare hukukuna ilişkin görülen gelişmelerin takip edilmesi ve derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bültenin akademik ciddiyette bir bilimsel tartışma sunma ve yürütme iddiası bulunmamaktadır.

Editör:

Ahmet EĞİLMEZ

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

Gazete Başlıkları

1. Küçükçekmece’de 1988 yapımı üç katlı apartman sabah saatlerinde [cöktü.](#)
2. Hakkâri Belediye’ sine [kayım atandı.](#)
3. Diyarbakır, Van, Hakkâri, Bitlis, Siirt ve Batman’da eylem ve etkinlikler [yasaklandı.](#)
4. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 30.05.2024 tarihli ve 2024/40 numaralı "Mezuniyet Günü Etkinlikleri" genelgesini [yayımladı.](#)
5. Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanunu Resmî Gazete’de yayımlanarak [yürürlüğe girdi.](#)
6. Diyarbakır ve Batman illerinde bazı bölgelerin arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri yapılmasına dair 8612 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmî Gazete’de [yayımlandı.](#)
7. Sivil Havacılık Kanunu, TBMM Komisyonu'ndan [geçti.](#)
8. İstanbul Valiliği, orman yangınlarının önlenmesi amacıyla, bazı piknik ve mesire alanları dışında ormanlık alanlara girişlerin 10 Haziran-15 Ekim 2024 tarihleri arasında yasaklandığını [duyurdu.](#)
9. Bakan Özhasseki, "Depozito Yönetim Sistemi'ne geçiyoruz. Yazılımını kendi yaptığımız Depozito Yönetim Sistemi ile insanların çöp olarak gördükleri her şişe ve atığın geri dönüşümünü telefonlarında hesaplarına yatmış olarak bulacaklar." [dedi.](#)
10. "Rekabet Kurulu, App Store'da alternatif ödeme sistemlerini kullandırmaması ve mobil uygulama geliştiricilere yönlendirme karşılığı hükümler uygulaması nedeniyle soruşturma açılmasını [kararlaştırdı.](#)"
11. İdare Mahkemesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nda çalışan kadın memura yarı zamanlı [çalışma hakkı verdi.](#)
12. Taşkın ve Rüşubat Kontrolü Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı.](#) Buna göre, Yönetmeliğin 14. maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "Yerleşim birimlerine ait imar planlarının yapımı esnasında yerleşim yerini içeren taşkın yönetim planı ve DSİ tarafından belirlenen taşkın sınırları dikkate alınır. İmar planı yapılacak yerleşim alanında DSİ tarafından taşkın sınırları belirlenmemiş ise jeolojik ve jeoteknik etüt raporu ile eş zamanlı olarak plan sahasının taşkın durumunun değerlendirildiği EK-1’de belirtilen hususları içeren hidrolojik ve hidrolik etüt raporu, planı yapan kurum veya kuruluş tarafından planın bir parçası olarak hazırlatılır ve DSİ’nin uygunluk görüşü alınır."
13. Tıbbi Laboratuvarları Yönetmeliği [yayımlandı.](#)
14. Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararları [yayımlandı.](#)

15. Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelikte [değişiklik yapıldı](#). Buna göre, "Yayın hizmetlerini koşullu erişim yoluyla sağlayan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar ve internet platform işletmecileri yıllık net satışlarının yüzde birbuçüğünü izleyen yılın Temmuz ayı sonuna kadar Üst Kurula öderler. İlgili yıla ait olarak beyan edilen ticari iletişim gelirleri, program destekleme gelirleri hariç olmak üzere, Üst Kurul tarafından net satış tutarından mahsup edilir."
16. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Kablolu Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
17. Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Kapsamında Desteklenecek Demiryolu Yolcu Taşıma Hatları ile Kamu Hizmeti Yükümlüsü Tren İşletmecisinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte [değişiklik yapıldı](#).
18. Basın Kartı Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
19. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
20. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uydu Yayın Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
21. Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte [değişiklik yapıldı](#).
22. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
23. Elektrik Piyasası Ölçüm Sistemleri Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı](#).
24. Rize İdare Mahkemesi, Ayder yaylasındaki imar planı değişikliğini [iptal etti](#).

SEÇİLMİŞ YARGISAL İÇTİHATLAR

Anayasa Mahkemesi, geçtiğimiz hafta yayınlanan kararlarında Anayasa Değişikliğine uyum kapsamında olmayan ve KHK ile düzenlenemeyecek konulara ilişkin yapılan bir dizi KHK düzenlemesini iptal etti.

- AYM, E.2021/125, K.2023/213, 07/12/2023. (EK-1'de sıralı olarak yer alıyor)
- AYM, E.2018/117, K.2023/212, 07/12/2023. (EK-2'de sıralı olarak yer alıyor)

Mehmethan Kamburoğlu [GK], B. No: 2019/27554, 31/1/2024.

Başvuru Konusu:

Başvuru, idari işlemin iptali istemiyle açılan davada kesin mahkûmiyet hükmü ile sonuçlanmayan ceza yargılamalarına dayanılarak gerekçeli kararda suçluluğu ima eden bazı ifadeler kullanılması nedeniyle masumiyet karinesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü:

Başvurucu; HAGB kararının hukuki sonuç doğurmaması gerekirken sözleşmesinin feshine karşı açtığı davada mahkûmiyet gibi değerlendirildiğini, kanun ve yönetmeliğe aykırı olarak sözleşmesinin feshedildiğini, bu nedenlerle adil yargılanma hakkının ve masumiyet karinesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Bakanlık görüşünde; güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması ile başvurucuya suç

isnadında bulunulmadığı ve bu hususun kabul edilebilirlik incelemesinde dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Esasa ilişkin incelemede ise başvuruçunun sözleşmesinin feshine dayanak olan Yönetmelik hükmünün olağanüstü hâl döneminde yürürlüğe girmesi nedeniyle Anayasa'nın 15. maddesinin dikkate alınmasının yararlı olacağı ifade edilmiştir.

Mahkemenin Değerlendirmesi:

Mahkeme, masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, kesin mahkûmiyet kararı bulunmamasına rağmen başvuruçuya cezai sorumluluk yükleyen ifadelerin yer aldığı gerekçede kullanılan dilin başvuruçunun masumiyetine gölge düşürmüştür. Bu durum verilen HAGB kararını anlamsız hâle getirmiş ve başvuruçunun masumiyetinden şüphe duyulmasına yol açılmıştır. Ayrıca, başvuruya konu idari yargılamada yapılan değerlendirmenin 5271 sayılı Kanun'a göre HAGB ile kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmayacağına yönelik düzenlemeyle de bağdaşmamaktadır.

Sonuç olarak, Daire kararının gerekçesinde kullanılan ifadeler karşısında ve ceza mahkemesinin açıklanması geri bırakılan hükümlerine doğrudan dayanılması nedeniyle başvuruçunun ceza yargılanmalarına konu eylemleri işlediği ve suçlu olduğu inancının yansıtıldığı değerlendirilmiştir.

AYM, E.2021/38, K.2024/25, 01/02/2024.

1. Kuralla Gençlik ve Spor Bakanlığına verilen sporcu yetiştirme göreviyle bağlantılı olarak yetiştirilecek sporcuların sportif amaçlı beslenme, barınma ve yol giderlerinin bakanlık tarafından karşılanacağı, bu sporculara asgari ücretin net tutarını geçmemek üzere her ay harçlık ödeneceği belirtilmiş ve harçlığın tutarına ilişkin düzenlemeler öngörülerek sporcuların giderleri ve harçlıklarının ilgili yılın bütçesinden ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve dördüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

Dava konusu CBK kuralının olmaması durumunda Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yetiştirilen sporculara 6245 sayılı Kanun'un söz konusu maddeleri kapsamında yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını ifade eden harcırah ödemesinin yapılacağı açıktır. Bu itibarla CBK kuralı olmasa dahi 6245 sayılı Kanun hükümlerine göre sporculara belirtilen harcırahın ödeneceği, dolayısıyla CBK ile kural ihdas edilen alanda anılan Kanun'la açıkça düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. (§§ 5-16)

2. Kuralda İçişleri Bakanlığında hudut mülki idare amiri istihdam edilebileceği düzenlenmiştir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının dördüncü cümlesine aykırı bulunmuştur.

Görev unvanı, niteliği ve yetkisi ile görevlendirileceği yerler ve görevlendirilme usulü dikkate alındığında 5442 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinde düzenlenen hudut mülki idare amirinin kuralda düzenlenen kamu görevlisiyle aynı unvan ve niteliklere haiz olduğu açıktır. Bu itibarla dava konusu CBK kuralı ile düzenleme yapılan alanda 5442 sayılı Kanun'da açıkça düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. (§§ 36-41)

3. Kurallarda hudut mülki idare amiri ile idare ve denetim müdürlerinin mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca vali yardımcısı ve il mahallî idareler müdürüne denk oldukları hükme bağlanmıştır.

Dava konusu kurallar Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarıyla ilgili hükümlerin mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğine, özlük işlerinin de Anayasa'nın 128. maddesi gereğince kanunla düzenlenmesi gerektiğine, bu nedenle anılan hususların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri uyarınca CBK ile düzenlenemeyeceğine karar vermiştir (AYM, E.2018/123, K.2022/138, 9/11/2022, §§ 74-79). Dava konusu kurallarda da, İçişleri Bakanlığında istihdam edilen hudut mülki idare amiri ile idare ve denetim müdürlerinin mali ve sosyal haklarıyla diğer özlük işlerine ilişkin düzenlemeye yer verildiğinden anılan karardan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. (§§ 42-46)

4. Dava konusu kuralda Bakanlığa ait öğretmenevi ve akşam sanat okulu, misafirhane ve benzeri sosyal tesislere ilişkin usul ve esasların Bakanlığın Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmesi öngörülmüştür.

Kural, Anayasa'nın 106. maddesine aykırı bulunmuştur.

Misafirhane ve sosyal tesislere ilişkin usul ve esaslar konusunda Bakanlığa verilen yetkinin genel çerçevesi ile temel ilke ve esaslarının CBK'da belirlenmediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla Bakanlığa ait öğretmenevi, akşam sanat okulu, misafirhane ve benzeri sosyal tesislere dair her türlü iş ve işleme ilişkin bir sınırlama yapılmaksızın Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yetki verilmesinin Anayasa'nın 106. maddesine aykırı olduğu anlaşılmaktadır. (§§ 63-66)

5. Kuralla (3) numaralı CBK'nın eki (II) Sayılı Cetvel'de yer alan "VALİ YARDIMCILARI VE KAYMAKAMLAR" satırı "VALİ YARDIMCILARI, HUDUT MÜLKİ İDARE AMİRLERİ VE KAYMAKAMLAR" şeklinde değiştirilmiştir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

Mahkemeye göre, vali yardımcılarını, hudut mülki idare amirleri ve kaymakamların üst kademe yöneticisi olduğu söylenemez. Zira söz konusu unvana sahip kişilerin görev yaptıkları kurumun genel olarak politikalarının belirlenmesi sürecine katılmadıkları, yönetim yetkilerinin ağırlıklı olarak bu politikaları uygulamakla sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla vali yardımcısı, hudut mülki idare amiri ve kaymakam unvanlı kadrolara atanma şartlarının CBK ile düzenlenemeyeceği açıktır.

5442 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinde valinin sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında, güvenliğin sağlanması, giriş-çıkışlarla ilgili görev ve hizmetlerin düzenli ve etkili bir biçimde yürütülmesi, görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun gerçekleştirilmesi için gerekli önlemleri almaya ve uygulamaya, kuruluşların çalışmalarını denetlemeye yetkili olduğu, İçişleri Bakanlığının uygun göreceği bu yerlerde vali tarafından mülki idare amiri görevlendirileceği belirtildikten sonra görevlendirilen mülki idare amirinin görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Görev unvanı ve görevlendirileceği yerler düşünüldüğünde 5442 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinde görevlendirilme usulü, yetki ve görevleri belirtilen hudut mülki idare amiri ile iptali talep edilen kuralın aynı unvana ilişkin olduğu açıktır. Bu itibarla kural kanunda açıkça düzenlenen konulara ilişkindir. (§§ 117-133)

İptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır.

AYM, E.2022/69, K.2024/27, 01/02/2024.

(12) numaralı CBK'nın 4. maddesinin (3) numaralı fıkrasında Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının (Başkanlık) Cumhurbaşkanının onayıyla yeni müze kurabileceği veya kamu kurum ve kuruluşlarının müzelerinin yönetimini devralabileceği hüküm altına alınmış olup anılan fıkrada yer alan "...veya kamu kurum ve kuruluşlarının müzelerinin yönetimini devralabilir" ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır. Kural uyarınca Başkanlık, Cumhurbaşkanının onayıyla kamu kurum ve kuruluşlarının müzelerinin yönetimini devralabilecektir. Kuralla tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait müzelerin devralınmasına imkân tanınmaktadır. Bu bahisle kamu kurum ve kuruluşlarından olan üniversitelerin işlettikleri müze yönetiminin devir işlemine konu olabileceği açıktır.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

Kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde bulunan Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ile kurulan müzelerin yönetiminin devri hususunda belirtilen Kanun hükümlerinin uygulanabileceği açıktır. Bu bağlamda müzelerin yönetim şekil ve şartları ile gözetim ve denetiminin de yönetmelikle düzenleneceği açıkça ifade edildiğinden kamu kurum ve kuruluşlarına ait müzelerin devredilmesi hususunda CBK kuralı olmasaydı müzelerin yönetiminin devri konusunda 2863 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmaktadır. (§§ 5-21)

İptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

AYM, E.2023/110, K.2024/35, 01/02/2024.

Dava konusu olay, alacak davasında davacının yaptığı işlemlerin ve bununla ilgili olarak düzenlenen kâğıtların her türlü harçtan istisna tutulmasını öngören kuralın Anayasa'ya aykırılığı iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur. İtiraz konusu kural, varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemlerin ve bunlarla ilgili olarak düzenledikleri kâğıtların 492 sayılı Kanun'a göre ödenecek harçlardan istisna tutulduğunu hükme bağlamaktadır.

Kural, Anayasa'nın 10. ve 73. maddelerine aykırı bulunmuştur.

Varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemlerin ve bunlarla ilgili düzenlenen kâğıtların 492 sayılı Kanun'a göre ödenecek harçlardan süresiz olarak istisna tutulmuş olması varlık yönetim şirketleri lehine, diğer teşebbüsler aleyhine önemli bir avantaj teşkil etmektedir. Bu avantaj varlık yönetim şirketleri bakımından giderlerinin azaltılması suretiyle kâr oranlarının artması anlamına gelmektedir. Bu şirketlerin kurulmasının teşvik edilmesi için kuruluştan itibaren belirli süre ile sınırlı olarak bunlara harç istisnası tanınması makul olsa da bunun sürekli hâle getirilmesi diğer teşebbüsler aleyhine orantısız bir avantajın oluşmasına yol açmaktadır. Ticari hayatta kârlılık esasına göre faaliyet gösteren teşebbüsler arasında varlık yönetim şirketleri lehine süreklilik arz eden bir farklılığın orantılı olmadığı kanaatine varılmıştır. (§§ 18-32)

AYM, E.2021/131, K.2024/51, 22/02/2024.

1.Kurallarla Göç İdaresi Başkanlığında istihdam edilen denetçi ve denetçi yardımcılarının mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca bağımsız genel müdürlük müfettiş ve müfettiş yardımcılara denk olduğu, Başkan, Başkan Yardımcıları ile Rehberlik ve Denetim Başkanının ise mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları

bakımından 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca sırasıyla Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan Yardımcıları ile Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanına denk olduğu düzenlenmiştir.

Kurallar, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarıyla ilgili hükümlerin mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğine, özlük işlerinin de Anayasa'nın 128. maddesi gereğince kanunla düzenlenmesi gerektiğine bu nedenle anılan hususların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri uyarınca CBK ile düzenlenemeyeceğine karar vermiştir (AYM, E.2018/123, K.2022/138, 9/11/2022, §§ 74-79). Dava konusu kurallarla da Göç İdaresi Başkanlığında istihdam edilen Başkan, Başkan Yardımcıları, Rehberlik ve Denetim Başkanı, denetçi ve denetçi yardımcılarının mali ve sosyal haklarıyla diğer özlük işlerine ilişkin düzenlemeye yer verildiğinden anılan karardan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

2.Kuralla Başkanlığın görevlerini yürütmede Başkana yardımcı olmak üzere atanması öngörülen Başkan yardımcılara, Başkan tarafından verilen görevleri yapma ve gerektiğinde Başkana vekâlet etme görevleri verilmiştir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemelerin CBK'larla yapılmasının konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygun olup olmadığı hususunu daha önce değerlendirmiştir. Bu kapsamda memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev, yetki ve sorumluluklarının Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiğinden, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesi uyarınca CBK ile düzenlenemeyeceğine karar vermiştir (bkz. AYM, E.2019/96, K.2022/17, 24/2/2022, §§ 58-61). Başkana yardımcı olarak atanması öngörülen başkan yardımcılarının görevlerine ilişkin düzenleme öngören dava konusu kural yönünden anılan içtihattan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

3.Kurallarla, İklim Değişikliği Başkanlığında istihdam edilen iklim değişikliği uzmanı ile iklim değişikliği uzman yardımcılarının mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca Adalet Uzmanı ve Adalet Uzman Yardımcısına denk olduğu, Başkan ve Başkan Yardımcılarının mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından ise 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca sırasıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkan ve Başkan Yardımcılarına denk olduğu düzenlenmiştir.

Dava konusu kurallar, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı bulunmuştur.

4.Kuralla, geçici 1. madde kapsamında unvanı veya görev yaptığı birim ya da bakanlığı değişenlerden mali hakları hususunda haklarında 375 sayılı KHK'nın geçici 12. maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlar hakkında anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam edileceği düzenlenmiştir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı bulunmuştur.

Mali haklara ilişkin düzenleme öngören kural CBK ile düzenlenmesi yasak alana ilişkin olduğundan iptali gerekir.

İptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

AYM, E.2023/22, K.2024/91, 04/04/2024.

1.Dava konusu kurallarla amacı belirtilerek Komitenin kuruluşu sağlanmış, kimlerden oluşacağı belirlenmiş, görev ve yetkileri düzenlenmiş ve sekretarya hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu idari teşkilat gösterilmiştir. Bu bağlamda kurallarla, fiyat istikrarının sağlanmasına yönelik çeşitli önerilerin geliştirilmesi, fiyat istikrarını tehdit eden unsurlara karşı tedbirlerin alınması ve bunların uygulanması amaçlarına yönelik olarak idari bir birimin kurulmasının, yapısının, görev ve yetkilerinin belirlenmesinin, sekretaryasının işleyişinin düzenlenmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Kurallar, Anayasa’nın 2. ve 167. maddelerine aykırı bulunmamıştır.

Bu bağlamda fiyat istikrarının sağlanması hususunda uygulanacak araç ve yöntemle ilişkin zorunluluk öngören bir anayasal hükmün bulunmadığı gözetildiğinde Komiteye verilen fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesine ve sürdürülmesine katkı sağlama şeklindeki görevin Anayasa’nın 167. maddesiyle öngörülen yükümlülük çerçevesinde kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

2.Kuralla Komitenin ve Sekretaryasının çalışma usul ve esaslarının üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte 4059 sayılı Kanun’un kuralın da yer aldığı 1/A maddesinde Komitenin kuruluşu ve yapısı düzenlenmiş, görev ve yetkileri belirlenmiş, Sekretarya hizmetlerini yürütecek kurum gösterilmiştir. Bu itibarla kuralla idareye tanınan düzenleyici işlem yapma yetkisinin temel ilkelerinin belirlendiği ve genel çerçevenin çizildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kural, Anayasa’nın 7. maddesine aykırı değildir.

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)

AİHM

1. [Varyan/Ermenistan Kararı \(B. No. 48998/14\)](#)

Başvuran Vano Varyan, 1966 doğumlu bir Ermeni vatandaşıdır ve Abovyan'da (Ermenistan) yaşamaktadır. Dava, başvuranın oğlunun askerlik hizmeti sırasında ölümü ve bunu takip eden soruşturma ile ilgilidir. Şubat 2012'de başından silahla vurulmuş olarak ölü bulunmuştur. Ermeni makamları tarafından yürütülen soruşturma, ölümün intihar sonucu gerçekleştiği sonucuna varmıştır. Bay Varyan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi (yaşam hakkı), 3. maddesi (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı) ve 13. maddesine (etkili başvuru hakkı) dayanarak, oğlunun ölümünden, ölümün gerektiği gibi soruşturulmamasından, oğlunun hizmet personeli ve komutanlar tarafından fiziksel ve psikolojik olarak kötü muamele görmesinden ve Devlet'in oğlunun yaşam hakkını korumadığı ve etkili bir soruşturma yürütmediği iddiasıyla tazminat talep etme imkânının olmamasından şikâyetçi olmaktadır.

AİHM, başvuruda Sözleşmenin 2. ve 13. maddeleri yönünden ihlal bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Mahkemeye göre,

- İntihar ettiği iddia edilen zorunlu askerlik hizmetini yerine getiren yükümlülerin yaşamının ağır aşığılama, zorbalık ve fiziksel kötü muamele karşısında etkili bir şekilde korunması için önlem alınmaması,
- Askerlik hizmeti sırasında kötü muameleye karşı koruma sağlamak ve intiharı önlemek için özel önlemlerin bulunmaması,
- Yerel makamların ölüm koşullarına ilişkin etkili bir soruşturma yürütmemesi nedeniyle başvurucunun Sözleşme'nin 2. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Etkili bir başvuru yolunun bulunmaması,
- Bir kişinin çocuğunun hayatını kaybetmesi sonucunda uğradığı manevi zarar için tazminat talep etmesinin yasal olarak imkânsız olması nedenleriyle Sözleşmenin 13. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının etkili başvuru hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2. [Psanski/Hırvatistan Kararı \(B. No. 28794/18\)](#)

Başvuran Viktor Pisanski, 1977 doğumlu bir Hırvat vatandaşıdır ve Zagreb'de yaşamaktadır. Kendisi bir avukattır (odvjetnik). Dava, başvuranın mahkemeye itaatsizlikten dolayı para cezasına çarptırılmasıyla ilgilidir. Başvuran, Hırvat mahkemelerindeki icra takibinde müvekkilini temsil etmekteydi ve temyiz başvurusunda, söz konusu mahkemelerin hakaret olarak nitelendirdiği bazı ifadelerde bulunmuştur. Kendisine 2,000 Hırvat Kunası (265 Euro'ya eşdeğer) para cezası verilmiştir. Bay Pisanski, Avrupa Sözleşmesi'nin 10. maddesine (ifade özgürlüğü) dayanarak, mahkemeye saygısızlıktan dolayı kendisine para cezası verilmesi kararından şikayetçidir.

AİHM, başvuruda Sözleşmenin 10. maddesi yönünden ihlal bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Mahkemenin değerlendirmesine göre,

- Bir avukatın müvekkilini temsil ettiği temyiz davası bağlamında yaptığı açıklamalar nedeniyle mahkemeye saygısızlıktan para cezasına çarptırılması,
- Başvurucunun sözlerinin kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşmaması,
- Yerel mahkemelerin başvurunun sözlerini ifade edildiği bağlam ve forum içerisinde değerlendirmemesi,
- İlgili ve yeterli gerekçelerin bulunmaması,
- Kararların Mahkeme içtihadında belirtilen kriterlere dayanmaması,
- Adil dengenin gözetilmemesi,
- Müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli” olmaması nedenleriyle Sözleşmenin 10. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. [Bosev/Bulgaristan Kararı \(B. No. 62199/19\)](#)

Bosev/Bulgaristan davası (başvuru no. 62199/19), bir gazetecinin üst düzey bir devlet memuruna hakareten mahkûm edilmesi ve daha spesifik olarak, temyizde kendisine yöneltilen suçlamalar hakkında karar veren yargıçlardan birinin tarafsızlığı sorunuyla ilgilidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, bu davayla ilgili olarak bugün verdiği Daire kararında oybirliğiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin iki maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir: -Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin (adil yargılanma hakkı) ihlali ve -Sözleşme'nin 10. maddesinin (ifade özgürlüğü) ihlali.

Mahkeme, mevcut davadan birkaç yıl önce, Bay Bosev'in gazeteci sıfatıyla, temyiz mahkumiyetine karar veren heyette yer alan bir hâkimin mesleki niteliklerini ve dürüstlüğüne sorguladığı makaleler yazdığını ve yayınladığını gözlemlemiştir. Mahkeme, Bay Bosev'in bu nedenle, davasının düşürülmesini talep ettiği ilgili hâkimin tarafsızlığı konusunda objektif ve makul şüpheler taşıyabileceğini düşünmüştür. Ancak, Bosev'in talebi, söz konusu yargıcın da üyesi olduğu mahkeme heyeti tarafından kesin olarak reddedilmiş ve karar duruşma sırasında bizzat yargıç tarafından Yazı İşleri Müdürüne dikte ettirilmiştir. Son olarak, temyiz kararının istinafta temyize tabi olmadığını kaydetmiştir. Sonuç olarak Mahkeme, temyiz mahkemesinin “tarafsız bir mahkeme” oluşturmadığına ve mevcut davada Bay Bosev'e verilen cezanın uygulanma şeklinin adil yargılamanın temel güvencelerinden birine uymadığına karar vermiştir. Ayrıca, başvuranın ifade özgürlüğü hakkına getirilen kısıtlamaya, keyfiliğe karşı etkili ve yeterli güvencelerin eşlik etmediğine karar vermiştir.

4. [Zouboulidis/Yunanistan Kararı \(B. No. 57246/21\)](#)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Zouboulidis / Yunanistan (başvuru no. 57246/21) davasına ilişkin Daire kararında, oybirliğiyle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6 § 1 maddesinin (adil yargılanma hakkı) ihlal edildiğine karar vermiştir.

Dava, Bay Zouboulidis'in bir önceki hukuk davasında yargının eylemlerinden kaynaklanan sorumlulukla ilgili olarak Yunanistan Yüksek İdare Mahkemesi'ne açtığı dava ile ilgiliydi. Daha önce Avrupa Mahkemesi'nden konuyla ilgili olarak lehine bir karar çıkmıştı. Mahkeme özellikle Zouboulidis aleyhine verilen ve Yüksek İdare Mahkemesi'nin yeni bir yorumuna dayanan kararın, yeni mevzuatın çıkarılmasındaki gecikmeyle birleştiğinde, kendisine zarar veren yasal bir belirsizlik yarattığını tespit etmiştir. Avrupa Mahkemesi'nin 6 § 1 maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiş olmasına rağmen, Yüksek İdare Mahkemesi'nin kararıyla ilgili olarak mahkemeye erişim hakkı fiilen elinden alınmıştır.

Avrupa Konseyi
Avrupa Birliği

Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği (AB)

1. Yolsuzluđa Karşı Devletler Grubu (Group of States against Corruption) Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yolsuzlukla mücadeledeki eğilimler, zorluklar ve iyi uygulamalara ilişkin 24. faaliyet raporunu [yayımladı](#).
2. AB Temel Haklar Ajansı "Temel Haklar Raporu 2024" başlıklı bir analizi kamuoyuyla [paylaştı](#).

Rapor, 2023 yılında Avrupa'nın karşı karşıya olduğu en acil temel hak sorunlarına odaklanıyor: Bunlar, hayat pahalılığı krizi, AB'nin dış sınırlarındaki hak sorunları ve göç ile demokrasiye yönelik tehditler olarak sıralanmıştır.

Fransız Danıştay'ı (Conseil d'Etat) ve İdare Mahkemeleri

1. [ECLI:FR: CECHS: 2024:492310.20240605](#)

Ulusal jandarmada bölük komutanı olarak görev yapan Bay A..., Orléans Ceza Mahkemesi'nin 16 Eylül 2021 tarihli kararı ve Orléans Temyiz Mahkemesi'nin 17 Ağustos 2022 tarihli kararı ile on ay tecilli hapis cezasına çarptırıldığı eşine karşı işlediği taciz eylemleri nedeniyle Cumhurbaşkanı'nın disiplin tedbiri olarak rütbelerinin geri alınmasını emrettiği 28 Aralık 2023 tarihli kararnamenin iptalini talep etmektedir.

Dava dosyasındaki belgelerden, özellikle de Orléans Temyiz Mahkemesi'nin 17 Ağustos 2022 tarihli ve on ay tecilli hapis cezasına çarptıran kararından, Bay A.. karısına karşı psikolojik taciz eylemlerinde bulunmuş, özellikle de iftira niteliğinde suçlamalar yayarak ve özel hayatından çekilen veya telefonundan alınan fotoğrafları ifşa ederek ve kendi görevlerinin kendisine sağladığı ayrıcalıklı erişimi kullanarak karısının itibarını zedelemeye çalışmıştır. Bu eylemler, ulusal jandarmanın imajına ve itibarına zarar verebilecek suistimal teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, bu eylemlerin ciddiyeti ve bir jandarmanın yükümlülükleriyle ve özellikle de kıdemli bir subayın sahip olduğu örnek olma göreviyle bağdaşmazlığı göz önünde bulundurulduğunda, disiplin yetkisine sahip makam, olayın koşullarında, elindeki takdir yetkisini göz önünde bulundurarak ve ilgili kişinin çok iyi bir hizmet siciline sahip olmasına rağmen, kendisine üçüncü grup yaptırım olan rütbelerin geri alınması cezasını uygulayarak orantısız bir yaptırım uygulamamıştır.

Fransız
Danıştay'ı

EK-1

AYM, E.2021/125, K.2023/213, 07/12/2023.

1. Akademiye ders verecek öğretim elemanlarının ders ücretine ve personelin mali haklarına yönelik düzenlemeler (§ 33)
2. 6253 sayılı Kanun'un TBMM'nin millî saraylarla ilgili görev ve yetkilerini yerine getiren hizmet birimi olan Millî Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığını düzenleyen hükümlerini yürürlükten kaldıran kurallar (§ 46)
3. 2863 sayılı Kanun'un 10. maddesi koruma altına alınması gereken kültür ve tabiat varlıklarının korunmasıyla ilgili yetkili olan birimleri ve koruma yöntemlerine ilişkin kurallar (§§ 49-53)
4. Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının özel gelirlerini düzenleyen ve bu gelirlerin genel bütçeye özel gelir olarak kaydedilerek harcanmasını öngören kural (§ 60)
5. Millî sarayların Cumhurbaşkanlığına devredilmesine koşut olarak, devredilen tarihî bina ve objelerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımları ile münhasıran özel ihtisas gerektiren konularda Cumhurbaşkanlığınca mütalaa ve hukuki hizmet satın alma işlerinin 4734 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarılmasını öngören kural (§ 65)
6. Yurt içi veya yurt dışında burs verilmek suretiyle yükseköğrenim yaptırılanların uzmanlık ve ihtisas imtihanlarına tabi tutulmadan doğrudan asistanlık kadrolarına atanmalarına imkân tanıyan kural (§ 86)
7. Adli Tıp Kurumu Başkanı, başkan yardımcıları ve diğer personelin atanma şartlarına yönelik düzenleme içeren kural (§ 94)
8. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı ve I. Hukuk Müşavirinin atanma şartlarına yönelik düzenleme içeren kural (§ 100)
9. Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ)'de 4857 sayılı Kanun'a tabi olmayan sürekli işçilerin mali haklarına yönelik düzenleme içeren kural (§ 106)
10. İş yurtlarında çalışacak işçilerin ücretlerinin belirlenmesine yönelik düzenleme içeren kural (§ 112)
11. Cumhurbaşkanı'na, Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığın gelirleri arasında sayılan; Çanakkale İl Özel İdaresi, Çanakkale Belediyesi ve Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odasının bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinden en az yüzde bir oranında ayrılacak payları iki katına kadar artırma yetkisi tanıyan kural (§ 137)
12. Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığın gelirlerine yönelik düzenleme öngören kural (§ 143)
13. Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığına birtakım muafiyetler getirilmesini öngören kurallar (§ 152)
14. Gelibolu Tarihî Alan Başkanlığına atanma şartlarına yönelik düzenleme öngören kural (§ 156)
15. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlükte görev yapanların mali haklarına yönelik düzenleme (§ 162)
16. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüne atanma şartlarına yönelik düzenleme öngören kural (§ 169)
17. Millî Piyango Yönetim Kurulu üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme öngören kural (§ 175)

18. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüne görevlendirme şartlarına yönelik düzenleme öngören kural (§ 181)
19. Müşterek bahis hasılatının bilet sahiplerine ait olacak miktara ilişkin hususların yönetmelikle belirlenmesini öngören kural (§ 188)
20. Bu itibarla Spor Toto Teşkilat Başkanlığının bayi müracaatlarını değerlendirerek uygun görülen kişilerle sözleşme işlemlerini yapma ve ruhsatlarını düzenlemeye yönelik görev ve yetkilerinin kısmen veya tamamen özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilmesini öngören kural (§ 194)
21. Türkiye Bilimler Akademisi üyelerine araştırma desteği sağlanmasını öngören düzenleme (§ 200)
22. TÜBİTAK tarafından yüksek öğrenim öğrencilerine burs verilmesine ilişkin usul ve esasları belirleyen kural (§ 205)
23. TÜBİTAK Yönetim Kurulunun, Kurum ile diğer kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişileri arasında çıkan ihtilafların hukuki anlaşma veya sözleşme değişikliği ile neticelendirilmesine karar vermesini öngören kural (§ 209)
24. TÜBİTAK'a birtakım muafiyetler öngören kural (§ 214)
25. TÜBİTAK tarafından desteklenen projelerde görev alanlara ödenecek proje teşvik ikramiyesi ödenmesine ilişkin usul ve esasların ve Kurumda görevlendirilecek personelin mali haklarının Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesini öngören kurallar (§ 219)
26. TÜBİTAK Genel Sekreterliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 224)
27. Vakıflar Meclisi üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 229)
28. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının Danışma Kurulu üyelerine huzur hakkı ödenmesini öngören düzenleme (§ 235)
29. Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığında sözleşmeli olarak görev yapacak personelin mali haklarına yönelik düzenleme (§ 278)
30. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 295)
31. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN)'e birtakım muafiyetler öngören kural (§ 322)
32. Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsüne (NATEN)'e birtakım vergi, ithalat muafiyet ve indirimler tanıyan kural (§ 334)
33. BOREN Yönetim Kurulu üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 346)
34. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)'e birtakım vergi, ithalat muafiyet ve indirimler tanıyan kural (§ 359)
35. TAEK tarafından yürütülen projelerin gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan eser, buluş, endüstriyel tasarım, faydalı model ve teknik bilgi gibi her türlü fikrî üründen elde edilecek gelirin en fazla yüzde ellisinin yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde fikrî ürün sahibine verilmesini öngören kural (§ 363)
36. TAEK'in mal ve varlıklarının devlet malı sayılarak hacze ve rehine konu edilemeyeceğini hüküm altına alan kural (§ 365)

37. TAEK'de görevlendirilecek personele ilave ücret ödenmesi ile Kurum tarafından desteklenen projelere katılan görevlilere teşvik ikramiyesi ödenmesini öngören kural (§ 372)
38. Atom enerjisi uzmanı ve uzman yardımcılığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanı ve uzman yardımcılığına atanma şartlarını düzenleyen kurallar (§ 376)
39. Nükleer sektörün ihtiyaç duyacağı insan kaynağının geliştirilmesine yönelik eğitim ve öğretim programlarının açılmasında ve içeriğinin belirlenmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında görüş almasını öngören kural (§ 378)
40. TAEK Yürütme Kurulu başkanı ve üyelerine kamu iktisadi teşebbüslerindeki yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen ücret tutarında yürütme kurulu ücreti ödenmesini öngören kural (§ 381)
41. TAEK Başkanlığına atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 386)
42. 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun'da Millî Savunma Bakanına verilmiş olan yetkilerin Savunma Sanayii Başkanlığı (Başkanlık) tarafından yürütülen projelerdeki iş ve işlemler için Savunma Sanayii Başkanına (Başkan) ait olduğu hüküm altına alan kural (§ 389)
43. Savunma Sanayii Başkanlığına birtakım muafiyetler öngören kural (§ 396)
44. Savunma Sanayii Müsteşarlığında istihdam edilecek sözleşmeli personelin parasal haklarına yönelik düzenleme (§ 400)
45. Savunma Sanayii Başkan ve Başkan Yardımcısının mali haklarına yönelik düzenleme (§ 411)
46. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde görevlendirme suretiyle istihdam edilecek personelin mali haklarına yönelik düzenleme (§ 416)
47. Biyogüvenlik Kurulu üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 421)
48. Devlet Desteklerini İzleme ve Denetleme Kurulu (DDİDK) üyeliğine atanma şartlarına yönelik düzenleme (§ 428)
49. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi üyeliğine işveren, işçi ve kamu görevlileri sendikaları üst kuruluşlarının en fazla üyeye sahip ilk üçünden, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan, Türk Tabipleri Birliğinden, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğinden konuyla ilgili veya görevli birer yönetim kurulu üyesinin de atanmasına yönelik düzenleme (§ 435)
50. Kapatılan TODAİE personelinin mali haklarına yönelik hükümler öngören kural (§ 447)

İptal kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

EK-2

AYM, E.2018/117, K.2023/212, 07/12/2023.

1. Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi Başkanlığında ücret karşılığında ders vermek üzere görevlendirilen Bakanlık personeline ders ücreti ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen KHK kuralı,
2. TETAŞ'ın faaliyetlerine son verilmesi üzerine TETAŞ'a ait görev ve yetkilerin EÜAŞ'a devredilmesine yönelik düzenlemeler içeren kural,
3. Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükler ile ilgili olarak inceleme, tespit raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımlar ve diğer hususların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesini öngören kural
4. 351 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 11. maddesinde, Gençlik ve Spor Bakanlığının yurt dışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabileceği belirtilmiş, Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esaslarının; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşları personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirleneceği hüküm altına alınmıştır.
5. 3289 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 34. maddesinde Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde kurulan Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için Bakanlık bütçesine yeterli ödenek konulacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan düzenlemeler KHK ile düzenlenemeyecek yasak alanlara ilişkin olduğundan dava konusu KHK kuralı, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı bulunmuştur.
6. 3289 sayılı Kanun'un ek 11. maddesinde Spor Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkının, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren ve liglere katılan spor kulüplerine protokol ile bedelsiz devredilebileceği hüküm altına alınmakta iken 703 sayılı KHK'nın 12. maddesinin birinci fıkrasının (v) bendiyle maddede yer alan "...Genel Müdürlüğü..." ibaresi "...Gençlik ve Spor Bakanlığı veya il müdürlüklerinin..." şeklinde ve "...ve liglere katılan..." ibaresi "...gençlik ve..." şeklinde değiştirilmiştir.
7. 3289 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 13. maddede Gençlik ve Spor Bakanlığı denetçilerinin 657 sayılı Kanun'un 138. maddesindeki yetkiyi haiz olduğunu hüküm altına alan kural,
8. Dava konusu kuralda, Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik, spor ve yurt hizmetlerinden elde edeceği özel gelirleri sayıldıktan sonra bu gelirlerin genel bütçenin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak kaydedilmesi ve özel hesapta izlenmesi, özel hesaptan yapılacak harcamaların giderleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi, denetimi ve özel hesabın işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar ile ödeneklerin kullanılacağı hizmetler ve ödeneklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Kural, 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) ila (d) bentlerinde belirtilen konulara yönelik bir düzenleme içermediğinden Yetki Kanunu kapsamında değildir. Bu nedenle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı bulunmuştur.

9. Kuralda, Spor Genel Müdürlüğü ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünde müşavir ve spor kontrolörü kadrolarında görev yapanların araştırmacı kadrolarına hâlen buldukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Kural, 7142 sayılı Kanun'un 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca verilen KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmemektedir. Bu nedenle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı bulunmuştur.

10. 2531 sayılı Kanun'un 2. maddesine dava konusu kuralla eklenen üçüncü fıkrada, vergi incelemesine yetkili olanların, görevlerinden ayrıldıktan sonra üç yıl süreyle görevden ayrılış tarihi itibarıyla son üç yıl içinde inceleme yaptıkları mükellefler veya bu mükelleflerin veya ortaklarının idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu kurumlarda herhangi bir görev veya iş alamayacakları ve 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu kapsamında sözleşme düzenleyemeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

11. 4059 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 7. maddesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duydukları konularda araştırma, etüt ve proje ile uluslararası ikili ve çok taraflı temas ve toplantılar düzenleme ve bunlarla ilgili her türlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık usulü ile yaptırabileceği ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın alabileceği düzenlenmiş, belirtilen mal ve hizmet alımlarında 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiş, madde ile ilgili diğer hususların Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

12. Kapatılan İGEME'de iş sözleşmesine göre çalışan personelin mali ve sosyal haklarının mevcut statülerine uygun şekilde devam etmesini öngören mülga kural,

13. Hazine Müsteşarlığının ana hizmet birimleri olan ve Müsteşarlığın yeniden yapılanması kapsamında ismi ve yapısı değiştirilen Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü ile Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğünde Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında bulunanların parasal ve özlük haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran dava konusu kural,

14. 3152 sayılı Kanun'un 28/A maddesinde illerde yapılacak yatırım ve hizmetlerin Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları tarafından yürütülmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Maddenin dava konusu (2) numaralı fıkrasında ildeki kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz yönde etkilediğinin vali veya ilgili bakanlıkça tespit edilmesi durumunda bu yatırımların yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

15. 5253 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 1. maddede büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler birimi oluşturulmayacağı hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre dernekler birimi; illerde dernekler müdürlüğünü ve ilçelerde ise dernekler büro şefliğini ifade etmektedir. Kuralda, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler büro şefliğinin oluşturulmayacağı belirtilmiştir.

16. 5326 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla eklenen 42/A maddesinde 112 Acil Çağrı Merkezini asılsız ihbarda bulunmak suretiyle meşgul ettikleri tespit edilen kişilere bu Kanun'a göre il valileri tarafından ikiyüzelli Türk lirası idari para cezası verileceği, tekerrür hâlinde bu cezanın iki katının uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Dava konusu kural, Anayasa'nın 38. maddesi kapsamındaki idari yaptırımlara dair bir düzenleme niteliği taşıdığından Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kalmaktadır. Bu nedenle kural, Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı bulunmuştur.

17. Dava konusu kuralda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen izin veya ruhsatlara ilişkin hükümlerin, öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar hakkında uygulanmayacağı belirtildikten sonra öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlara iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili olan kurum ve kuruluşlar düzenlenmektedir.

18. 1325 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 14. maddede Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından mayın faaliyetlerine ilişkin yapılacak mal ve hizmet alımlarının 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında yapılması ve bu alımlarda eşit koşullarda yerli firmalara öncelik verilmesi öngörülmektedir.

19. 1325 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 15. maddede Millî Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen insani amaçlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliği faaliyetleri kapsamında kullanılmak üzere yurt dışından getirilecek her türlü araç, makine, teçhizat ve mayın aramak üzere eğitilmiş hayvanların gümrük vergilerinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

20. 637 sayılı KHK'nın 26. maddesinde mülga Ekonomi Bakanlığı döner sermaye işletmesinin kuruluş, görev ve gelirleri düzenlenmekte iken dava konusu kuralla maddede değişiklik yapılarak Ticaret Bakanlığına bağlı döner sermaye işletmesinin gelirleri ve bu gelirlerin tahsiline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

21. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun dava konusu kuralın da yer aldığı 34. maddesi yükseköğretim kurumlarında yabancı uyruklu öğretim elemanı çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Anılan maddenin birinci fıkrasında yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanlarının, ilgili fakülte, enstitü veya yükseköğretim yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanacağı belirtilmiştir. Fıkraya göre bu öğretim elemanları öğretim görevleri bakımından, bu Kanun'da aylıklı öğretim elemanları için konulmuş olan hükümlere tabidirler. Maddenin ikinci fıkrasında yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu şekilde atanmaları veya görevlendirilmelerininin, 657 sayılı Kanun'un Cumhurbaşkanı kararını gerektiren hükümlerine tabi olmadan, Yükseköğretim Kurulunca (YÖK) verilecek ön izni müteakip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınacak çalışma izni neticesinde ilgili üniversitesi ile sözleşme yapılmak suretiyle gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Maddenin dava konusu üçüncü fıkrasında ise bu madde ve 2914 sayılı Kanun'un 16. maddesine göre yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısının dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2'sini geçemeyeceği, bu kapsamdaki yabancı uyruklu öğretim elemanının yükseköğretim kurumları itibarıyla dağılımı, isim, ücret ve sözleşme örneğinin vizesi, sözleşme süresinin uzatılması ve sona erdirilmesininin YÖK tarafından yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

22. Kuralda, İdari İşler Başkanlığı personelinin Cumhurbaşkanınca atanmaları hakkında 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrasının uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır. Kuralın atıfta bulunduğu 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinde iştirakçilerin yaş hadleri düzenlenmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde iştirakçilerin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddinin 65 yaşını doldurdukları tarih olduğu belirtilmiş, ikinci cümlesinde de bu görevlere, 65 yaşını dolduranların açıktan veya naklen atamalarının yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla kurala göre Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personeli hakkında kamu görevine atanma için yaş haddini 65 yaş olarak düzenleyen 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesi uygulanmayacaktır.

Kamu hizmetine girme ve hizmete alınmada hangi nitelik ve şartların aranacağı hususunun Anayasa'nın 70. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Cumhurbaşkanı tarafından atanan İdari İşler Başkanlığı personeli için 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yaş sınırını ortadan kaldıran kural,

23. Kuralda Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personelinin emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanların aylıklarının kesilmeyeceğini, yazılı talepte bulunanların ise aylıklarının kesilerek SGK ile ilişkilendirileceklerini öngörmektedir. Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personelinin mali haklarına yönelik düzenleme öngören kural,

24. 2879 sayılı Kanun'un 4. maddesinin dava konusu kuralla eklenen onuncu fıkrasında Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özelliği ve güvenlik şartına uygun şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 2886 sayılı Kanun, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 4734 sayılı Kanun, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerinin Cumhurbaşkanlığı Makamı ve İdari İşler Başkanlığı hakkında uygulanmayacağı; söz konusu kanunlarda düzenlenen hususlar ile mali iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığınca belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.

25. Kanun'un dava konusu kuralla eklenen 121/A maddesinde geçici barınma merkezlerine ayrılacak ödenekler, bu ödeneklerin kullanım amacı, ödeneklerin kamu kurumlarına verilmesi veya kamu kurumlarından Genel Müdürlüğe ödenek aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Maddenin (1) numaralı fıkrasında Kanun kapsamındaki geçici barınma merkezlerinin işletilmesi ve yönetilmesi amacıyla, Genel Müdürlük bütçesinde geçici barınma merkezleri ödeneği tefrik edileceği, Genel Müdürlük bütçesinde gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılarak kullanılacak bu kaynaktan, Genel Müdürlükçe uygun görülen hâllerde, kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerin hesaplarına da aktarma yapılabileceği, kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin de yukarıda belirtilen amaçlarda kullanılmak üzere Genel Müdürlük hesabına aktarma yapabileceği, bu şekilde aktarılan tutarların, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izleneceği, geçici barınma merkezlerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla sınırlı olmak üzere bu hesaptan yapılacak harcamaların 5018 ve 4734 sayılı Kanunların hükümlerine tabi olmayacağı, aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi, denetlenmesi ve alımlara ilişkin usul ve esasların, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Genel Müdürlükçe müştereken belirleneceği ifade edilmiştir. (2) numaralı fıkrada ise Genel Müdürlüğün bu madde kapsamında belirlenen görevlerini yerine getirirken hizmet satın alabileceği hüküm altına alınmıştır.

26. 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde "Başkanlık tarafından verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretler" KOSGEB'in gelirleri arasında sayılmakta iken anılan bent dava konusu kuralla "Teşkilata ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen gelirler," şeklinde değiştirilmiştir. Kuralla KOSGEB'in kuruluş ve görevlerini düzenleyen CBK'da belirtilen gelirler de KOSGEB'in gelirleri arasında sayılmıştır.

27. 3624 sayılı Kanun'un 14. maddesine dava konusu kuralla eklenen fıkrayla maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde belirtilen oranların Cumhurbaşkanınca iki katına kadar artırılacağı hüküm altına alınmıştır. Kurala göre 14. maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde KOSGEB'in gelirleri arasında sayılan "Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun yıllık safi gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat" ile "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin yıllık safi gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat" Cumhurbaşkanlığı tarafından iki katına kadar artırılabilir.

28. 5502 sayılı Kanun'un 35. maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi "Kurum, bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşamaz." şeklinde iken cümlede yer alan "ve diğer kanunlarla" ibaresi dava konusu kuralla "ve diğer mevzuatla" şeklinde değiştirilmiştir. Böylece Sosyal Güvenlik Kurumunun sadece kanunlarla değil, diğer mevzuatla da verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşmaması öngörülmüştür.

Sosyal Güvenlik Kurumunun mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşmamasını öngören kural,

29. 2954 sayılı Kanun'un dava konusu kuralla değişik 13. maddesinde TRT Genel Müdürüne en yüksek devlet memurunun almakta olduğu aylık ve sözleşme ücretinin (ıkramiye dâhil) ödeneceği, aylık ödemelerinde ek gösterge, kıdem ve taban aylıkları ile sosyal yardım, zam ve tazminatların esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. TRT Genel Müdürünün mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

30. Kuralda TRT Yönetim Kurulunun, Kurumun amaçlarına uygun olmak şartıyla, özel hukuk hükümlerine tabi şirket kurabileceği gibi yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle ortaklıklar yapabileceği, mevcut ortaklıklara veya şirketlere iştirak edebileceği gibi, yurt içinde veya yurt dışında yerli veya yabancı ortaklıkları veya şirketleri tamamen satın alabileceği veya devralabileceği hüküm altına alınmaktadır.

31. 2954 sayılı Kanun'un 47. maddesinde TRT'nin alım, satım, hizmet, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemlerinin bir yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmekte iken dava konusu kuralla madde metninde değişiklik yapılarak TRT'nin her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemlerinin 4734 ve 4735 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığı hüküm altına alınmıştır.

32. 2954 sayılı Kanun'un "Personelin Özlük Hakları" başlıklı 50. maddesinde TRT personelinin istihdam şekilleri ile özlük hakları düzenlenmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrasının (f) bendinin ikinci cümlesinde 657 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (B) fıkrasının (j) bendi hükümleri saklı kalmak üzere genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergelerin memuriyetlerin niteliği ve yönetim

sorumluluğu gözönünde bulundurularak ve diğer kamu kuruluşlarındaki emsallerini geçmemek şartıyla Kurumun Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmesi öngörülmekte iken dava konusu kuralla söz konusu ek göstergelerin yine aynı usul ve esaslar dâhilinde Cumhurbaşkanınca belirlenmesi öngörülmüştür.

TRT Genel Müdürlüğünde genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesini öngören kural,

33. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinde yapılan değişiklikle TRT'de, kadro karşılığı çalıştırılacak sözleşmeli personele ilişkin sınav, işe alınma, atanma ve görevde yükselme gibi hususların Yönetim Kurulu tarafından düzenlenmesi, mali ve sosyal haklara ilişkin usul ve esasların da Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesi öngörülmüştür.

TRT'de görev yapacak kadro karşılığı sözleşmeli personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

34. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi "Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunlara (g) bendi hükümleri uygulanmaz." şeklinde iken bentte yer alan "sözleşmeli personel" ibaresi dava konusu kuralla "özel hukuk hükümlerine tabi personel" şeklinde değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle TRT'de 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre özel hukuk hükümlerine tabi personel çalıştırılması öngörülmüştür.

35. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde sözleşmeli personelin istihdamına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmekte iken dava konusu kuralla belirtilen hususlarda özel hukuk hükümlerine tabi personelle ilgili düzenlemeler öngörülmüştür. Bendin birinci cümlesinde, özel hukuk hükümlerine tabi personelin, kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen, istihdama, sözleşmeye, sözleşmenin feshine, feshi hâlinde ödenecek tazminat ile ücretlerine, her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen yerli veya yabancı uyruklu personel olduğu ifade edilmiş, ikinci cümlesinde de özel hukuk hükümlerine tabi personelin yönetici kadrolarında görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Özel hukuk hükümlerine tabi personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

36. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesine dava konusu kuralla eklenen (k) bendinde, TRT Genel Müdürlüğü personelinin görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlara ilişkin soruşturmaların 4483 sayılı Kanun'a göre yapılacağı ve bunlar hakkında soruşturma izninin Genel Müdür tarafından verileceği hüküm altına alınmıştır.

37. 2954 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (i) bendinde geçici personelin, sosyal güvenlik bakımından 506 sayılı Kanun hükümlerine tabi olan, bir yıldan az süreli istihdam edilen ve işçi sayılmayan kimseler olduğu, bu statüdeki personelin istihdam ve ücretlerine ilişkin usul ve esasların Yönetim Kurulunca tespit edileceği hüküm altına alınmakta iken anılan bent dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

TRT Genel Müdürlüğünde geçici olarak görev yapan personelin parasal haklarına ilişkin düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kural,

38. Kanun'un 60. maddesinin dava konusu kuralla eklenen ikinci fıkrasında kamu idarelerine ait taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin, görev ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere TRT'ye bedelsiz olarak tahsis edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

39. 2954 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen geçici 14. maddede TRT bünyesinde çalışmakta olup emekliliğe hak kazanan personelin belli bir süre içinde

emekliliğe başvurması durumunda ödenecek tazminatlar ve başvuru usulü düzenlenmektedir. Kurala göre, Kurum personelinden 5434 sayılı Kanun'a ve 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlardan bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla; yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla beş yıl kalanlar için %30, yaş haddinden emekliliğine beş yıldan daha fazla kalanlar için %50 fazlasıyla ödenecektir. Kural kapsamında yapılacak emeklilik başvurularında emeklilik tarihi olarak daha sonraki bir tarih gösterilemeyecek, başvurular herhangi bir kayda bağlanamayacak ve geri alınamayacaktır. Ayrıca, bu kapsamda emekli olan personel, emekli olduğu tarihten itibaren beş yıl içinde Kurumda yeniden istihdam edilemeyecektir.

40. Dava konusu kuralla eklenen geçici 15. maddede Kurumdaki istihdam fazlası personelin belirlenmesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

41. Maddenin dördüncü fıkrasında TRT'nin nakle tabi personelinin Devlet Personel Başkanlığınca 657 sayılı Kanun'a tabi bir göreve atanmaları hâlinde, Kurumda almış oldukları aylık, ek gösterge varsa ikramiye, her türlü zam ve tazminat haklarının hepsini almaya devam edecekleri hükme bağlanmıştır.

42. Kanun'un 1. maddesinin önceki halinde "Bu Kanunun amacı, ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında, toplumsal uzlaşma ve işbirliğini sağlayacak, sürekli ve kalıcı bir ortam yaratarak, istişari mahiyette ortak görüş belirlemek için oluşturulan Ekonomik ve Sosyal Konsey'in kuruluşunu, çalışma esas ve yöntemlerini düzenlemektir." denilmiştir. Dava konusu kuralla maddede yer alan "yaratarak" ibaresi "oluşturarak" şeklinde değiştirilmiştir.

43. Ekonomik ve Sosyal Konseyin üyelerinin Cumhurbaşkanınca belirlenmesine ilişkin kural,

44. Ekonomik ve Sosyal Konseyin çalışma usul ve esaslarının Cumhurbaşkanınca belirleneceğine ilişkin kural,

45. Ekonomik ve Sosyal Konseye ilişkin Kanunun 3. Maddesinin (f) Bendi ile 5 ila 10. maddelerinin KHK ile yürürlükten kaldırılması,

46. 6328 sayılı Kanun'un 27. maddesinde Kamu Denetçiliği Kurumunda (Kurum) görev yapan personelin mali ve özlük hakları düzenlenmiştir. Kurum personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kurallar,

47. 3213 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 16. maddede MAPEG'e tanınan muafiyetler düzenlenmiştir. Kural Anayasa'nın mülga 91. maddesine aykırı bulunmuştur.

48. 3213 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 17 maddede MAPEG'in görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinden dolayı haklarında ceza davası açılmış olanların, vekâlet verdikleri avukata ödeyeceği vekâlet ücreti ile mahkeme masraflarının kurum tarafından karşılanmasını öngörülmüştür.

49. 3213 sayılı Kanun'a dava konusu kuralla eklenen ek 18 maddede MAPEG'in görev alanına giren konulara ilişkin her türlü tebligatın kayıtlı elektronik posta adresi (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi yoluyla ilgisine tebliğ edileceği, KEP kullanma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için para cezası öngörülmüştür.

50. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının hizmet birimleri olan mülga Genel Müdürlüklerin MAPEG adı altında yeniden yapılandırılmasıyla ilgili geçiş sürecini düzenleyen kurallar,
51. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hukuk müşavirliği ve avukatlarına vekalet ücreti ödenmesine ilişkin düzenleme öngören kural,
52. Geçici 34. maddenin dava konusu ikinci fıkrasında mülga Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile Petrol İşleri Genel Müdürlüğünde görev yapmakta iken MAPEG kadrosuna geçen personelden belli fakültelerden mezun olanlara maden ve petrol uzmanı olma imkânı getirilmiştir.
53. Dava konusu kuralda MAPEG'in 2018 yılı harcamalarının 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2018 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanması öngörülmüştür. Bütçe kanununda değişiklik yapılmasına sebebiyet verecek bir nitelikteki düzenlemelerin KHK ile yapılması mümkün değildir. MAPEG'in 2018 yılı harcamalarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2018 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanmasını öngören kural, bütçe kanununda değişiklik yapılması sonucunu doğurmaktadır.
54. Elektronik posta adresini bildirmeyen ruhsat ve hak sahipleri için para cezası öngören kural,
55. Dava konusu kuralla, belirli bir tarihten önce Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) modeli çerçevesinde imzalanmış olan sözleşmelerin konusunu teşkil eden işlerde, yatırım döneminde yeni ihtiyaçların ortaya çıkmış olması ve bu ihtiyacın sözleşmede öngörülen iş değişikliği sınırları dâhilinde giderilememesi hâlinde bir defaya mahsus olmak üzere iş değişikliği yapılmasına imkân tanınmakta; ayrıca bunun usul ve esasları da gösterilmektedir.
56. Subayların rütbelerdeki normal bekleme sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla uzatılabilmesine veya kısaltılabilmesine imkân tanıyan Kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1) numaralı fıkrasının (d) bendi uyarınca "...Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi..." kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak kuralın 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisinin olduğu söylenemez.
57. Dava konusu kuralla teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanı'nın TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılması öngörülmektedir. Teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanı'nın TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılmasını öngören kural,
58. Jandarma teşkilatında teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanı'nın TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılmasını öngören kural,
59. Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında teğmen-albay rütbesinde bulunanlardan Cumhurbaşkanı'nın TSK'dan çıkarılması uygun görülen subaylar hakkında ayırma işlemi yapılmasını öngören kural,
60. Dava konusu kuralla, teşebbüslerin kuruluş esaslarına dair bir düzenleme getirilerek İDT'lerin yanı sıra KİK'lerin de anonim şirket şeklinde kurulabilmesini, bu şekilde kurulan teşebbüslerin genel kurul olmadan faaliyette bulunmalarına imkân getirilmektedir.
61. Bağlı ortaklıkların denetim organı olan denetim kurullarının oluşumuna ve bu kurullarda görev alan denetçilerin varlığına son veren kuralın 7142 sayılı Kanun'un (1)

numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca “kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,” kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

62. 233 sayılı KHK’ya dava konusu kuralla eklenen ek 2. maddenin birinci cümlesinde Cumhurbaşkanınca anonim şirket şeklinde kurulan kamu sermayeli şirketlerin, 6102 sayılı Kanun’un kuruluş ve tescile ilişkin hükümlerinden muaf tutulması; ikinci cümlesinde bu şekilde kurulanların, esas sözleşmelerinin imzalanmasını müteakip yapılacak tescil ve ilan ile faaliyete geçmesi; üçüncü cümlesinde bunlar hakkında 6102 sayılı Kanun’un kuruluşu, aynı ve nakdi sermaye konulmasına ve genel kurula ilişkin hükümlerinin uygulanmaması; dördüncü cümlesinde ayrıca, savunma, güvenlik veya istihbarat alanlarına ilişkin anonim şirket olarak kurulacak teşebbüslerin 6102 sayılı Kanun’un denetim ve şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerinden muaf tutulması öngörülmektedir.

63. 233 sayılı KHK’ya dava konusu kuralla eklenen ek 2. maddenin beşinci cümlesinde bu madde kapsamında kurulan kamu sermayeli şirketlerde kamunun pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerin Cumhurbaşkanı veya belirleyeceği bakanlık tarafından kullanılması ve bu şirketlerin, 233 sayılı KHK ile teşebbüslere tanınan tüm hak, istisna ve muafiyetlerden yararlanması hükme bağlanmaktadır.

64. Kaymakam adaylığına atanma şartlarını yürürlükten kaldıran kural,

65. ÜAK tarafından YÖK’e seçilen üyelerin Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını öngören kuralın,

66. ÜAK tarafından seçilenlerden bir ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından atanmayanların yerine yeni adayların seçimlerinin iki hafta içinde yapılmadığı takdirde, Cumhurbaşkanınca doğrudan atama yapılacağını öngören kural,

67. Devlet üniversitelerine rektör atanma şartlarında değişiklik öngören kural,

68. 2802 sayılı Kanun’un 37. maddesinin ikinci fıkrasında genel müdürlük daire başkanlıkları ile Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Kurulu üyeliklerine meslekte fiilen en az sekiz yıl çalışmış ve ikinci dereceye yükselmiş bulunan hâkim ve savcılar arasından Bakan onayı ile atama yapılacağı belirtilmekte iken anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

69. 5442 sayılı Kanun’un 5. maddesinin ikinci fıkrasının önceki halinde vali muavininin, en az altı yıl kaymakamlıkta bulunmuş ve bu hizmetin iki yılını doğuda geçirmiş olanlardan tayin edileceği hüküm altına alınmıştır.

70. Valilerin parasal haklarına ilişkin düzenlemeler içeren söz konusu maddenin yürürlükten kaldırılmasını öngören dava konusu kural,

71. Sayıştay Başsavcısı ve savcılarında bulunması gereken nitelikleri düzenleyen fıkranın yürürlükten kaldırılmasını öngören kuralın Yetki Kanunu’nun (1) numaralı fıkrasının (d) bendinin “Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının ... personeli[ne] ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması ...” hükmü kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

72. 664 sayılı KHK’da, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumundan oluşan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun teşkilat, görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

73. Kanun’un 3. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki hali “Başkanın görev süresi beş yıldır. Bir kişi en fazla iki kez Başkan olarak atanabilir.” şeklinde düzenlenmiştir. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır. Bu itibarla Diyanet İşleri

- Başkanının görev süresini düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasını öngören kural,
74. Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinin görev süresine yönelik düzenleme içeren fıkranın yürürlükten kaldırılmasını öngören kural,
75. 633 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrasına dava konusu kuralla eklenen (ğ), (h) ve (ı) bentleri ile Din İşleri Yüksek Kuruluna yeni görevler verilmiştir.
76. KHK'nın 141. Maddesinin (d) bendiyle Kanununda 6. Maddesinde yapılan değişiklikler 6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgisi bulunmamaktadır.
77. 633 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri düzenlenmiştir. Dava konusu kurallarla adı geçen Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkilerinde bazı değişiklikler yapılmıştır.
78. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan ve üyeleri ile Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkan ve üyelerinin parasal ve özlük haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural.
79. Başkanlık müşaviri, Başkanlık müftüsü, Başkanlık vaizi ve avukat ünvanındaki personelin Başkanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilmesine imkân tanıyan kural,
80. Başkanlığa ait kadrolara ilk defa açıktan atanacak personel için sözlü sınav şartı öngören kural,
81. Uzman yardımcılığı ve müfettiş yardımcılığına atanma için yaş sınırı öngören kurallar,
82. Kanun'un 11. maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde Diyanet işleri uzman yardımcılığına atananların; en az üç yıl çalışmak, yönetmelikte belirtilen yabancı dillerden en az birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belgeye veya buna denk kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan bir belgeye sahip olmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, hazırlayacakları tezin kabulünden sonra açılacak mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra da yer alan "Kamu Personeli" ve "ve olumlu sicil almak" ibareleri dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır. Maddenin sekizinci fıkrasının birinci cümlesinde müfettiş yardımcılığına atananların, en az üç yıl fiilen çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla, mesleki yeterlik sınavına girmeye hak kazanacakları hüküm altına alınmakta iken cümlede yer alan "ve olumlu sicil almak" ibaresi dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.
83. Kanun'un 12. maddesinin beşinci fıkrasının önceki halinde dinî yüksek ihtisas merkezi ve eğitim merkezi eğitim görevlisinin, bu merkezlerdeki eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütmekle görevli olduğu, eğitim görevlilerinin, en az lisans düzeyinde dinî yüksek öğrenim mezunu olup ihtisas kursunu bitirmiş veya doktora yapmış olanlar arasından atanacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan fıkra dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.
84. Hac ve umre dönemlerinde hac ve umre faaliyetleri için yurt içinde görevlendirilen Başkanlık personeline sınav hizmetleri karşılığında ödenecek ücretlere ilişkin düzenleme öngören kural,
85. Hac ve umre seyahatleriyle ilgili işlemler ve harcamaların Sayıştay denetiminden çıkarılmasının, 7142 sayılı Kanun'nda belirtildiği şekilde bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkileri ile personeline

ilişkin usul ve esasların ya da Cumhurbaşkanı'nın yürütme yetkisine ilişkin hususların düzenlenmesi veya bu çerçevede kanunlar ve KHK'larda yer alan ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılmasıyla bir ilgisi bulunmamaktadır.

86. Kanun'un 18/A maddesinde Başkanlığın yurt dışı teşkilatı düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrasının önceki halinde Başkanlık yurt dışı teşkilatının, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında KHK esaslarına göre kurulan müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden oluşması öngörülmüştür. Anılan fıkra da yer alan "müşavirlik, ataşelik ve koordinatörlüklerden" ibaresi dava konusu kuralla "müşavirlik ve ataşeliklerden" şeklinde değiştirilmiştir.

87. Kanun'un 18/A maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarının önceki halinde Başkanlığın yurt dışı teşkilatı kadrolarına atanabilme şartları, yurt dışı teşkilatına sadece sözlü sınav ile ya da herhangi bir şart aranmaksızın atanabilecek kişiler ve sınav komisyonunun kimlerden oluşacağı düzenlenmiştir. Anılan fıkralar dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.

88. Din hizmetleri koordinatörlüklerine atanacakların parasal haklarına yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran dava konusu kural,

89. Başkanlığın kendi kuruluşu dışındaki dinî kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselerden rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatmak, tercüme yaptırmak imkânı tanıyan kural,

90. Başkanlığın kendi kuruluşu dışındaki dinî kültür, tecrübe ve ihtisasları ile tanınmış kimselere rapor, tebliğ, makale, kitap hazırlatma ve tercüme yaptırmaya karşılığında ödeyeceği ücretlere ilişkin düzenleme öngören kural,

91. Başkanlıkça yapılan sınavlarda görevlendirilen personele ücret ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural,

92. Dava konusu kurallarla fıkralarda yapılan değişikliklerle Kurul üyeliğine Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üyenin YÖK tarafından insan hakları alanında çalışmalar yapan öğretim üyelerinden önerilecek iki aday arasından; yedi üyenin ise maddenin (4) numaralı fıkrasında aranan şartları taşımak kaydıyla, insan hakları alanında çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, akademisyenler, avukatlar, görsel ve yazılı basın mensupları ve alan uzmanlarının göstereceği adaylar veya üyelik başvurusu yapanlar arasından belirlenmesine son verilmiştir. Dolayısıyla Kurul üyeliğine atama şartlarına ilişkin düzenleme içeren kurallar.

93. Dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılan hükümler, kamu görevi niteliğinde olan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kurul üyeliğine atanma şartlarına ilişkin düzenleme içermektedir.

94. Kurul üyelerinin atanma şartları ve görev sürelerine ilişkin düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural,

95. Kurul üyelerinin görevine son verilmesine yönelik düzenleme öngören kural,

96. Merkez Bankası başkanının görev süresini düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılmasını öngören kural,

97. Dava konusu kuralla Merkez Bankası Başkan Yardımcılığına atanabilmek için gerekli olan, meslekleri ile ilgili olarak en az on yıl çalışmış olma şartının ortadan kaldırılması, başkan yardımcılığına atanma koşullarında değişiklik meydana getirdiğinden kural,

98. Merkez Bankası başkan yardımcılarının görev süresi ve görev süresi dolanların yeniden atanmalarına yönelik hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kural,
99. Üst düzey kamu görevlisi olan Millî Savunma Üniversitesi rektörünün atanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural,
100. Orkestra şefi ve şef muavinliklerinin atanma şartlarına ilişkin hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören kural,
101. Radyo ve televizyonlarda zorunlu olarak yapılacak uyarıcı ve eğitici mahiyetteki yayınlara ilişkin usul ve esasları düzenleyen kurallar,
102. Üst düzey kamu görevlisi niteliğinde olan Rekabet Kurulu üyelerinin atanma usulünü düzenleyen kural,
103. Rekabet Kurulu üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin düzenleme içermektedir.
104. Rekabet Kurulu üyelerinin görev süresine yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural,
105. EPDK Kurul üyeliğine atanma şartlarını düzenleyen kural,
106. EPDK Kurul üyelerinin atanma şartlarına ilişkin hükümleri yürürlükten kaldıran kural,
107. EPDK Kurul üyelerinin görev süresine yönelik düzenlemeleri yürürlükten kaldıran kural,
108. Üst düzey kamu görevlisi niteliğinde olan KMGMSK Kurul başkanı, ikinci başkanı ve üyelerinin atanma usulünü düzenleyen kural,
109. KMGMSK Kurul üyeliğine atanma şartlarını yürürlükten kaldıran ve yeniden düzenleyen kural,
110. KMGMSK Kurul üyelerinin görev süresiyle ilgili düzenlemelerin yürürlükten kaldırılmasına ve süreleri dolmadan görevlerine son verilmesine yönelik hükümler öngören kural,
111. BTK Kurul üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural,
112. BTK Kurul üyeliğine atanma şartlarına ilişkin hükümleri yürürlükten kaldıran kural,
113. BTK Kurul üyeliğine atanma şartlarında değişiklik öngören kural,
114. BTK Kurul üyelerinin görev süresinin dört yıl olduğu ve bir üyenin bir defadan fazla seçilebileceği hüküm altına alınmakta iken anılan cümleler dava konusu kuralla yürürlükten kaldırılmıştır.
115. Bakan müşaviri kadrolarında görev yapanların mali haklarına ve görev sürelerinin sona ermesine yönelik hükümler öngören kural,
116. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle yapılacak alımlarda yaş sınırı öngören kural,
117. Yapılan değişiklikle kamu kurumlarında uzman istihdamı genişletilerek bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığında, Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıklarının merkez karargâhlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilebilmesine imkân tanınmış, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarında uzman ve

uzman yardımcısı istihdam edebilmeleri için teşkilatlanmalarına ilişkin CBK'larında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edebilmelerinin öngörülmesi şartı getirilmiştir.

118. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilecek uzman ve uzman yardımcılarının mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

119. Gerçek ve tüzel kişilerin kişisel verileri ile özel hayatı kapsamında olan diğer bilgi ve belgelerin kendilerinden alınma koşullarına yönelik düzenleme öngören kural,

120. Kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatında uzman ve uzman yardımcısı istihdamına imkân tanıyan kural,

121. Taşra teşkilatı uzman yardımcılığına atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural,

122. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 23. maddede kamu kurum ve kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle veya iş mevzuatına tabi uzman istihdamına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

123. 375 sayılı KHK'nın dava konusu kuralla eklenen ek 24. maddesinde bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdamına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

124. 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 25. maddenin dava konusu birinci fıkrasında hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hariç olmak üzere, statülerine bakılmaksızın bir kadro veya pozisyona dayalı olarak kamu kurum veya kuruluşlarında istihdam edilenlerin, kurumlarının muvafakatiyle bir yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici görevlendirilebileceği, bu sürenin birer yıl olarak uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır.

125. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 26. maddenin dava konusu birinci fıkrasında Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi kaydıyla; 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde, yerli veya yabancı personelin tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilebileceği belirtilmiştir.

126. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 27. maddenin dava konusu birinci fıkrasında 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi kapsamında personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülenlere ait hizmetlerin 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen personel eliyle yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

127. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 28. maddenin birinci fıkrasında 657 sayılı Kanun'a tabi personel istihdam edilmeyen kamu kurum ve kuruluşlarından teşkilatlanmalarına ilişkin CBK'larda öngörülenlere ait hizmetlerin iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen personel eliyle yürütüleceği belirtilmiştir.

128. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 29. maddede bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi ve gösterge rakamı belirlenmesi kaydıyla, yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara, ayda dörtten fazla olmamak üzere her bir toplantı için (1000) ila (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda,

damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın huzur hakkı ödenmesi öngörülmüştür. Ayrıca kurala göre gösterge rakamları Cumhurbaşkanınca üç katına kadar artırılabilir. Yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara huzur hakkı ödenmesini öngören kural,

129. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 30. maddede CBK'lar ile ünvan itibarıyla ilk kez ihdas edilen kadro veya pozisyonların, mevzuatta yer alan kadro veya pozisyonlardan hangisine mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından karşılık geldiğinin CBK'larda gösterileceği belirtilmiş, ihdas edilen kadro veya pozisyonlarda bulunanlara, karşılık gösterilen kadro veya pozisyonda bulunan emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları kapsamında yapılan ödemelerin aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla kamu görevlilerinin parasal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

130. 375 sayılı KHK'ya dava konusu kuralla eklenen ek 31. maddenin birinci fıkrasında bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larında öngörülmesi kaydıyla, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerde; vekâlet veya istisna sözleşmesi ile yabancı danışman ve uzmanların, istisna sözleşmesi ile de yerli danışman ve uzmanların çalıştırılabileceği belirtilmiştir.

131. Kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlarında gerçekleştirilen düzenlemelerin zorunlu kıldığı hâllerde CBK'lar ile kadro veya pozisyonları kaldırılan personelin, statülerine göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yeni atandıkları kadro veya pozisyonlardaki mali haklarına yönelik düzenlemeler öngören kural,

132. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı ile Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlarda görev yapan Başkan, Başkan yardımcıları ile daire başkanlarına mali, sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları düzenleyen kural,

133. Kamu kurum ve kuruluşlarında üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanma ve görevden almaya ilişkin usul ve esaslar ile bu kadro ve pozisyonlarda görev alacakların mali haklarını düzenleyen kurallar,

134. Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatındaki üst kademe kamu yöneticisi ve taşra teşkilatındaki il ve bölge müdürü kadro, pozisyon ve görevleri ile bu kadro, pozisyon ve görevlerin dengi ve daha üstü kadro, pozisyon ve görevlere atanabilmek için aranan şartlar ile söz konusu kadrolara atananların mali ve özlük haklarına yönelik hükümler öngören kural,

135. İdari hizmet sözleşmesine tabi uzman yardımcılığına atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural,

136. Müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolörlerin atama şartlarına ilişkin düzenleme öngören kural,

137. Kamu görevlilerinin parasal haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

138. 375 sayılı KHK'nın geçici 33. maddesinin birinci fıkrasında, bu maddenin yayımı tarihine kadar, bakanlık müşaviri kadrolarına atanmış veya çeşitli kanun, KHK veya diğer mevzuat hükümlerine göre bakanlık müşaviri veya müşavir kadrolarına ya da diğer şahsa bağlı yönetici veya müşavir/danışman kadro veya pozisyonlarına atanmış sayılıp da bu maddenin yayımı tarihinde anılan kadro veya pozisyonlarda

bulunmakta olanların görevlerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceği belirtilmiştir.

139. Bakanlık müşavirlerinin mali haklarına ilişkin düzenleme öngören kural,

140. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu hariç olmak üzere düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda görev yapmakta olan Kurul başkan ve üyelerinin görevlerinin sona ermesi ile bunların mali, sosyal ve diğer özlük haklarına yönelik hükümler öngören kural,

141. Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesinin asıl ve yedek üyeleri arasından seçilmesi öngörülmekte iken dava konusu kurullarla yapılan düzenleme ve ibare değişikliğiyle Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilmesi öngörülmüştür. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekilinin Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından seçilmesi yönünde yapılan düzenleme ve ibare değişikliğinin 2010 yılındaki Anayasa değişikliği uyarınca Anayasa Mahkemesinde yedek üye bulundurulmasına son verilmesinin sonucu olduğu anlaşılmıştır.

142. Dava konusu kuralla Kanun'a eklenen geçici 29. maddede, kapatılan AYİM Başkan, Başsavcı, Daire Başkanı ve üyeliğinden emekli olanlar ile Cumhurbaşkanınca Danıştay üyeliğine seçildikten sonra 1/7/2016 tarihli ve 6723 sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca üyeliği sona erdirilen Danıştay üyelerinin sağlık giderlerinin TBMM üyelerinin tabi oldukları hükümler ve esaslar çerçevesinde Danıştay bütçesinden karşılanması öngörülmektedir. Yukarıda anılan kamu görevlilerinin sağlık giderlerine ilişkin düzenleme öngören kural,

143. Kanun'un 13. maddesinde soruşturma izni verilenler hakkında açılan davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme düzenlenmiştir. Maddenin önceki halinde "Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir." denilmiş, dava konusu kuralla maddenin ikinci cümlesinde yer alan "...Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,..." ibaresi "...Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı,..." ve "...müsteşarlar..." ibaresi "...Bakan yardımcıları..." şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre hakkında soruşturma izni verilen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve bakan yardımcılarını için görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesidir. Kişilerin yargılanacağı görevli ve yetkili mahkemeyi belirleyen düzenlemelerin Anayasa'nın 36. maddesi güvence altına alınan adil yargılanma hakkıyla ilgili olduğu açıktır. Bu açıdan hakkında soruşturma izni verilen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı ve bakan yardımcılarını yargılamakla görevli yargı merciini belirleyen kural,

144. Soruşturma izni verilenler hakkında görevli yargı merciini belirleyen mevzuata atıf yapan kural,

145. CBK'larla kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerinin sendikal haklar bakımından 4688 sayılı Kanun hükümlerine tabi tutulmasını öngören kural,

146. Kanun'un 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri sayılmıştır. Kamu görevlilerinin sendika hakkına sınırlama getiren kurallar,

147. Toplu iş sözleşmelerinde kamu idaresini temsil eden Kamu İşveren Heyetinin oluşumunu düzenleyen kural,

148. Kamu görevlilerinin sendikal haklarına yönelik hükümler öngören kural,

149. Kanun'un 4. maddesinin beşinci fıkrasında dava konusu kuralla yapılan değişiklikle köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşmesi suretiyle belediyelerin kurulmasında tek başına Cumhurbaşkanlığı kararı yeterli görülmüştür. Yine maddenin altıncı fıkrasında yapılan değişiklikle yeni iskân nedeniyle oluşturulan bir yerleşim yerinde kurulacak belediyeler yönünden İçişleri Bakanlığının önerisi aranmamakta ve müşterek kararname usulü yerine Cumhurbaşkanlığı kararı yeterli görülmektedir. Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kamu tüzelkişiliğinin, kanunla veya CBK ile kurulacağı şeklindeki düzenleme kamu tüzelkişiliğine sahip belediyelerin kuruluşu bakımından da geçerlidir. Diğer bir ifadeyle belediyelerin de kanunla veya CBK ile kurulması zorunludur. Bu itibarla Cumhurbaşkanlığı kararıyla belediye kurulmasına imkân tanıyan kurallar, Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 123. maddesine aykırıdır. İptali gerekir. ((AYM, E.2018/117, K.2023/212, 07/12/2023, § 1545-46-47)

150. Dava konusu kuralla getirilen değişiklikle fıkrada gösterilen sebeplerle belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılarak bir başka belediyeye katılması yönünden hem karar mercii değiştirilerek bu konuda karar alma yetkisi Cumhurbaşkanlığı'na verilmekte hem de karar sürecinde Danıştayın görüşünün alınması usulü ortadan kaldırılmaktadır. Belediye ve köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasında, belediyelerin köye dönüştürülmesinde Cumhurbaşkanlığı'nı yetkili kılan ve tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde, Cumhurbaşkanlığı kararının yayımlandığı tarihten itibaren yeni nazım ve uygulama planı yapılmayacağını öngören kurallar Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 123. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir. (AYM, E.2018/117, K.2023/212, 07/12/2023, § 1562, 1563)

151. Kanun'un 68. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin birinci cümlesinde belediyelerin ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Cumhurbaşkanlığı'nca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmaların (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmayacağı hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "...Cumhurbaşkanlığı'nca..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır. Dava konusu kuralla belediyelerin yapabileceği borç stok tutarına esas toplam borç miktarının hesaplanmasında dikkate alınmayacak borçlanmaların ilişkin olduğu projelerin, kabul mercii değiştirildiği, bu değişikliğin de yeni sistemde Bakanlar Kurulunun kaldırılmasından ve ayrıca Devlet Planlama Teşkilatının devredildiği kurum olan Kalkınma Bakanlığının kapatılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte anılan projelerin tek başına Cumhurbaşkanlığı'nca kabul edilen projeler olmasını öngören değişiklik, belediyelerin borçlanma yetkisi bağlamında, onların mali özerklikleriyle ilgili olarak yukarıda yer verilen esaslara aykırı bir unsur içermemektedir. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. (AYM, E.2018/117, K.2023/212, 07/12/2023, §1583-86)

152. Kanun'un 73. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için ilgili belediyenin talebi ve Cumhurbaşkanlığı'nca bu yönde karar alınmasının şart olduğu hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "...Cumhurbaşkanlığı'nca..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır.

Dava konusu kuralla belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup da belediyeye kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulanmak istenen, ancak kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi belediyenin talebi üzerine

Cumhurbaşkanınca bu yönde karar alınması şartına bağlanmıştır. Dolayısıyla belediye kendi faaliyet alanıyla ilgili bir hususta tek başına karar alıp uygulayamamakta, bunun için Cumhurbaşkanı'nın kararına, başka bir ifadeyle merkezî idarenin iznine ihtiyaç duymaktadır. Bu itibarla dava konusu kuralla öngörülen düzenleme ile merkezî idareye belediyenin işlemi üzerinde bir vesayet yetkisi tanınması söz konusudur. Öte yandan Kanun'un 73. maddesinin altıncı fıkrasında kentsel dönüşüm ve gelişim alanları içinde yer alan eğitim ve sağlık alanları hariç kamuya ait gayrimenkullerin harca esas değer üzerinden belediyelere devredilmesi öngörülmüştür. Buna göre kamunun mülkiyetindeki yerlerin kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilmesi ilgili idarenin, taşınmazlar üzerindeki mülkiyetinin sona ermesi sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan alanlarla ilgili bu tür tasarrufların genel idarenin görev ve sorumluluğunda bulunan kamu hizmetlerinin yürütülmesini de doğrudan etkileyeceği açıktır. Bu itibarla belirtilen nitelikteki yerlerin kentsel dönüşüm ve gelişim alanı olarak ilan edilmesiyle ilgili karar mekanizmasına merkezî idarenin izin mercii olarak dâhil edilmesinin topluma sunulacak kamu hizmetlerinin idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde yürütülmesine, bu suretle toplumun ihtiyaçlarının eşgüdüm içinde karşılanmasına katkı sağlayacağı açıktır. Bu açıdan kuralın kamu yararının sağlanması amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kuralda öngörülen vesayet yetkisi Anayasa'nın 127. maddesinde çizilen çerçeve içinde kalmaktadır. Kuralla kamunun mülkiyetinde veya kullanımında olan yerlerde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı ilan edilebilmesi ve uygulama yapılabilmesi için bu yönde karar alması gereken vesayet makamının değiştirildiği, bu değişikliğin de yeni sistemde Bakanlar Kurulunun kaldırılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Anayasal çerçeve içinde kaldığı tespit edilen söz konusu vesayet yetkisinin hangi makam ya da makamlar tarafından kullanılacağına belirlenmesi kanun koyucunun takdir yetkisinde olduğundan bu makamın tek başına Cumhurbaşkanı olarak belirlenmesi de özerkliği zedelememektedir. Bu itibarla söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 127. maddesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır. (1595-1603)

153. Kanun'un 75. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde belediyelerin belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "...Cumhurbaşkanınca..." ibaresi dava konusu kuralı oluşturmaktadır. Bununla birlikte söz konusu vakıfların vergi muafiyetinin Cumhurbaşkanınca tanınmış olmasını öngören değişiklik, belediyelerin kendi faaliyetlerine ilişkin karar alma ve uygulama bağlamında onların idari özerkliklerine müdahale teşkil eden herhangi bir husus içermemektedir. Bu itibarla söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 127. maddesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır. (1615-1618)

154. Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu üyelerinin parasal haklarına yönelik düzenlemeyi yürürlükten kaldıran dava konusu kural,

155. Anayasa'nın Adalet Bakanlığı Müsteşarının Kurulun tabii üyesi olmasını öngören hükmünde herhangi bir değişiklik öngörülmemekte iken, Adalet Bakanlığı ilgili bakan yardımcısının Kurulun tabii üyesi olarak Birinci Dairede görev yapmasını ve Kurula ilişkin olarak Adalet Bakanlığı Müsteşarına verilen görevlerin Bakanlığın bu işlerle görevlendirilen bakan yardımcısı tarafından yürütülmesini öngören kuralların Anayasa değişikliklerine uyum sağlama amacı taşıdığı söylenemez.

156. 6216 Sayılı Kanun'un 57. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (2) Numaralı Fıkra ile Yüce Divan yargılamalarının belli bir sürede tamamlanmasını öngören kural,

157. Bakanlar Kurulu üyeleri ile Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyeleri, başsavcıları ve Jandarma Genel Komutanını yargılamakla görevli yargı merciini belirleyen kural,

158. Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin mali haklarına yönelik düzenleme öngören kural,

159. Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin mali haklarına yönelik düzenlemeyi yürürlükten kaldıran kural,

160. Kuralla kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun teklifleri yönünden milletvekillerine daha önce öngörülmemiş yeni bir yükümlülük getirilmektedir. Nitekim Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilmeden önce kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak nitelikteki, milletvekilleri tarafından yapılacak kanun teklifleri bakımından bu şekilde bir hesaplama yükümlülüğü öngörülmemiştir.

161. Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı veya Daire Başkanı kadrosunda görev yaparak belli bir yetkinliğe sahip olduktan sonra kariyer meslek kadrolarına atanan kamu görevlileriyle, mesleğe, özel bir yarışma sınavını kazanarak, belli bir eğitim ve yeterlik sürecini başarıyla tamamladıktan sonra atanmalar aynı hukuksal konumda bulunmamaktadır. Bu nedenle anılan süljeler arasında eşitlik karşılaştırması yapılamaz. Öte yandan kapatılan Başbakanlık Merkez Teşkilatında Genel Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanı kadrolarında görev yapmakta olanların belirli kadrolara atanmalarını öngören düzenlemenin KHK ile yapılması anayasal açıdan mümkün olduğundan kuralın Anayasa'nın 128. maddesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır. Kural, Anayasa'nın 2., 10. ve 128. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

İptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak on iki ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.